

Jiří Padevět

Ostny a oprátky

Vychází 4. května

136 stran, váz., 249 Kč
ISBN 978-80-7577-475-0

O autorovi

Jiří Padevět (nar. 1966) pracoval jako zeměměřič, učitel, knihkupec, vedoucí knihkupectví a nakladatel. Je autorem řady historických průvodců, například *Průvodce protektorátní Prahou*, *Tři králové*, *Krvavé finále nebo Krvavé léto 1945*, a dvou knih krátkých próz *Poznámky k dějinám* a *Střepy času, krajin, konspirací / Nalezený deník*. Za *Průvodce protektorátní Prahou* získal cenu Magnesia Litera — Kniha roku.

Obálku knihy *Ostny a oprátky* v tiskové kvalitě najdete zde:

<http://nakladatelstvi.hostbrno.cz/nakladatelstvi/brzy-vyjde/ostny-a-opratky-1437>

Soubor PDF s kompletním textem pro novináře k dispozici na vyžádání ihned.

Kalendář akcí

Pátek 11. května, 15.00 - 15.50

Veletrh Svět knihy Praha, Komorní sál – Pravé křídlo (balkon vlevo)
Autorským pořadem provází Miroslav Balaščík.

Pondělí 21. května v 17 hodin

Knihkupectví Academia, Václavském náměstí 34, Praha
Křest dvou knižních novinek Jiřího Padevěta – *Za dráty* (Academia) a *Ostny a oprátky* (Host)

O knize

Všední životy v okamžicích, které se později stanou historickými

Kdo byl chlapec, kterému mladý Ludwig Wittgenstein namaloval krémem na boty pod nos knírek? Proč si pomocník pražského kata Robert Týfa vzal do práce rezervní košili? Co dělal Edvard Beneš ve chvíli, kdy si Klement Gottwald všiml, že má každou ponožku jinou, a jakou roli se učila Jiřina Švorcová, když jí došel lak na vlasy?

Velké a malé dějiny. Protínají se, nebo míjejí? Vědí o sobě, nebo mají každé svůj vlastní rytmus? Spisovatel a nakladatel Jiří Padevět v úsporně načrtnutých situacích a mikropříbězích ukazuje, že ani ve chvílích, kdy se tvoří dějiny, nepřestávají být jejich aktéři, strůjci nebo oběti obyčejnými lidmi, kteří se potýkají se svými slabostmi, životními stereotypy a představami o budoucnosti. Tragická monumentalita dějin procházející dírou na ponožce. Krém na boty, který rozhodne o osudech národu.

Dvojnásobný držitel ceny Magnesia Litera vytvořil mozaiku na první pohled absurdních situací odehrávajících se ve zlomových okamžicích dějin dvacátého století. Přesvědčivěji než všechna fakta ukázal, že historie není to, co se popisuje v učebnicích, nýbrž to, co možná právě teď prožíváme, aniž si to uvědomujeme.

Krajina je plná příběhů

Rozhovor s autorem

***Ostny a oprátky* vycházejí z historických událostí, ale jsou knihou beletristickou. Vymýšlel jste si hodně?**

Snažím se vymýšlet si minimálně, v každé povídce je reálný základ: pokud se objevují historické postavy, vždy mám ověřeno, že se na místě v daném čase vyskytovaly. Snažím se i pečlivě kontrolovat realie. Ovšem jestli se v pařížském metru skutečně potkali Franz Kafka a Vladimír Iljič Uljanov, to už se nejspíš nedozvíme.

Je to pro vás jako pro historika únik před fakty? Potřeba nějak si polidštit dějiny?

Nejsem profesionální historik, ale přiznávám rovnou, že únik to není. Jsou to spíše jakési odřezky nebo špony, které spadnou pod stůl při psaní faktografických knih nebo které mě napadnou při bádání. Ale máte pravdu, dějiny je třeba polidšťovat, vracet do nich příběhy obyčejných lidí, které ty velké dějiny v nestřeženém okamžiku chytily pod krkem a přimáčkly ke zdi.

Daří se vám alespoň někdy žít „tady a teď“? To poslední dobou zaznívá snad odevšad... Nebo vám do všeho stále „vyskakují“ děje dávno minulé?

Žít se mi myslím celkem daří, ale je pravda, že kdykoli někam cestuji, vybavuje se mi, co se tam všechno stalo. Krajina je plná příběhů a myslím, že není dobré před nimi zavírat oči.

Krvavé finále, Krvavé léto... Neplánujete najít v dějinách i nějaké optimističtější poselství?

Přiznávám, že neplánuji. Vzhledem k tomu, že se věnuji primárně období 1938 až 1953, nečeká mě nejspíš v bádání nic veselého. Ale optimistické poselství tam je. Hrdinství všech těch, kteří se postavili zlu, je pro mě nesmírně dobrou zprávou.

Ve kterém období minulého století, na kterém místě a jako kdo byste chtěl žít?

To je nesmírně těžká otázka, i proto, že většina lidí, kterých si vážím, skončila na popravišti nebo v exilu. Jan Kubiš zahynul, Štěpána Gavendu popravili, Josefa Brykse utýrali, Oldřicha Frolíka popravili... Pokud bych si musel nutně vybrat, tak asi raději z jiných končin. Velmi mi například imponuje postava Davida Ben Guriona.

Proč jste se — jako šéf nakladatelství Academia — rozhodl vydat svoji další knihu krátkých historických povídek jinde?

Protože Academia vydává primárně vědeckou a populárně naučnou produkci a také proto, že Host je na českou beletrii nejlepší. Snad mu neudělám ostudu.

Ukázka z knihy

Opatrně vystrčil bradu z bezpečí peřiny. Nechápal, jak se mu to vždycky povede, protože peřina je přece daleko delší než on. Přitom mu na jedné straně kouká hlava a na druhé straně nohy. Zamával na sebe palci u nohou a usmál se na ně. Jen mu na ty nohy byla trochu zima. Za oknem sice svítilo polední slunce, ale na protější střeše byly ještě zbytky sněhu. Jeden z těch zbytků měl tvar hrocha, druhý mu připomněl pana Krause, drogistu z vedlejší ulice. Jednou se jim podařilo koupit během jednoho dne krabičku sirek a lahvičku petroleje. Když pak v parku, v té části za umělou jeskyní, kam nechodil ani hlídač, polili tím petrolejem kousek hadru a zapálili, krásně to hořelo. Jenže pak byl nemocný, a tak se k drogistovi ani do parku už dlouho nepodíval. Ale zase když měl horečky, často v tom snění cestoval po Africe, jednou si dokonce pohladil spícího lva. Odkopal ze sebe peřinu a na ty palce, co na něj před chvílí mávaly, si natáhl tlusté vlněné ponožky, jaké pletla teta Julie pro celou rodinu. On dostal bleděmodré, no, lepší než ty žluté, co dostala sestra. Nikdy je na ní neviděl, asi je schovala hluboko do komody. Došel k oknu a stoupl si na špičky, aby viděl na ulici. Moc lidí tam nebylo, jeden pán s ohrnutým límcem a kloboukem kamsi spěchal a na rohu kamelot, ohnutý pod tíhou událostí a novin, vykřikoval, co je nového. Nahoru ho slyšet nebylo. Pak přes ulici přeběhla parta kluků a jemu se zastesklo. Taky po parku. Ale prý se tam už nesmí, takže nakonec možná dobře, že je doma. Co je mu lépe, buďto si kreslí, nebo si hraje s vláčky, které mu koupil táta. Táta byl vždycky do noci v advokátní kanceláři a pomáhal lidem řešit jejich životy, ale už tam nepracuje. Teď je to lepší, chodí domů brzy odpoledne, sice je vždycky špinavý od mouru a bolí ho záda, ale zase si může hrát s těmi vláčky. Včera spolu postavili tak dlouhý vlak, že v zatáčce vykolejil. Ale možná to bylo jen špatně nastavenou výhybkou. Otevřel dveře a prošel do obývacího pokoje. Vláčky byly rozloženy na zemi, kde dřív stával klavír. Než byl nemocný, musel cvičit. Snažil se malými prsty trefit melodii, ale nikdy mu to moc nešlo. Měl rád tu točící stoličku, ale klavír moc ne. Když ho stěhováci odnášeli chodbou, udělali rýhu do zdi. Bavilo ho jít pomalu chodbou a v té rýze držet prst. Pak voněl omítkou a byl skoro úplně bílý. Vlastně co se uzdravuje, je všechno lepší. Nemusí cvičit na klavír, táta chodí dřív domů a daleko víc si s ním hraje. Třeba půjde brzy ven, na slunce. Došel do kuchyně a usmál se na matku, sedící za kuchyňským stolem. Zrovna držela jeho kabátek a přišívala na něj hvězdičku ze žluté látky.

Praha, Maiselova ulice, zář 1941